

“నేను ఎందుకు చెబుతున్నానో కాస్త ఆలోచించు. నీ చెల్లెళ్ళ పెళ్ళి చెయ్యటానికి నువ్వు ఎంత కష్టపడ్డావు. నువ్వు తిన్నా. తినకపోయినా, వాళ్ళ పెళ్ళిళ్ళు అయితే అంతేవారు అని ఆరాటాడలేమా? నువ్వు చూస్తూనే వున్నావుగా. ఎంతమంది తల్లిదండ్రులు తమ కూతుళ్ళ పెళ్ళిళ్ళు కాకపోవటం చూసి విలపించటంలేదు? నీలాంటి ఉత్తముడూ, ఆదర్శపరుడూ వున్నాడని తెలిస్తే, ఆడపిల్లల తండ్రులు రెక్కలు కట్టుకుని వాల్తారు.”

“ముప్పై రెండేళ్ళ వచ్చాయని పెళ్ళి మానుకుంటున్నావు. ముప్పై యేళ్ళ వచ్చినా తమ పెళ్ళిళ్ళు కాలేదని యెందరో అమ్మాయిలు కుమిలి పోతున్నారు. నువ్వు పెళ్ళి చేసుకుంటే యెన్నో సమస్యల

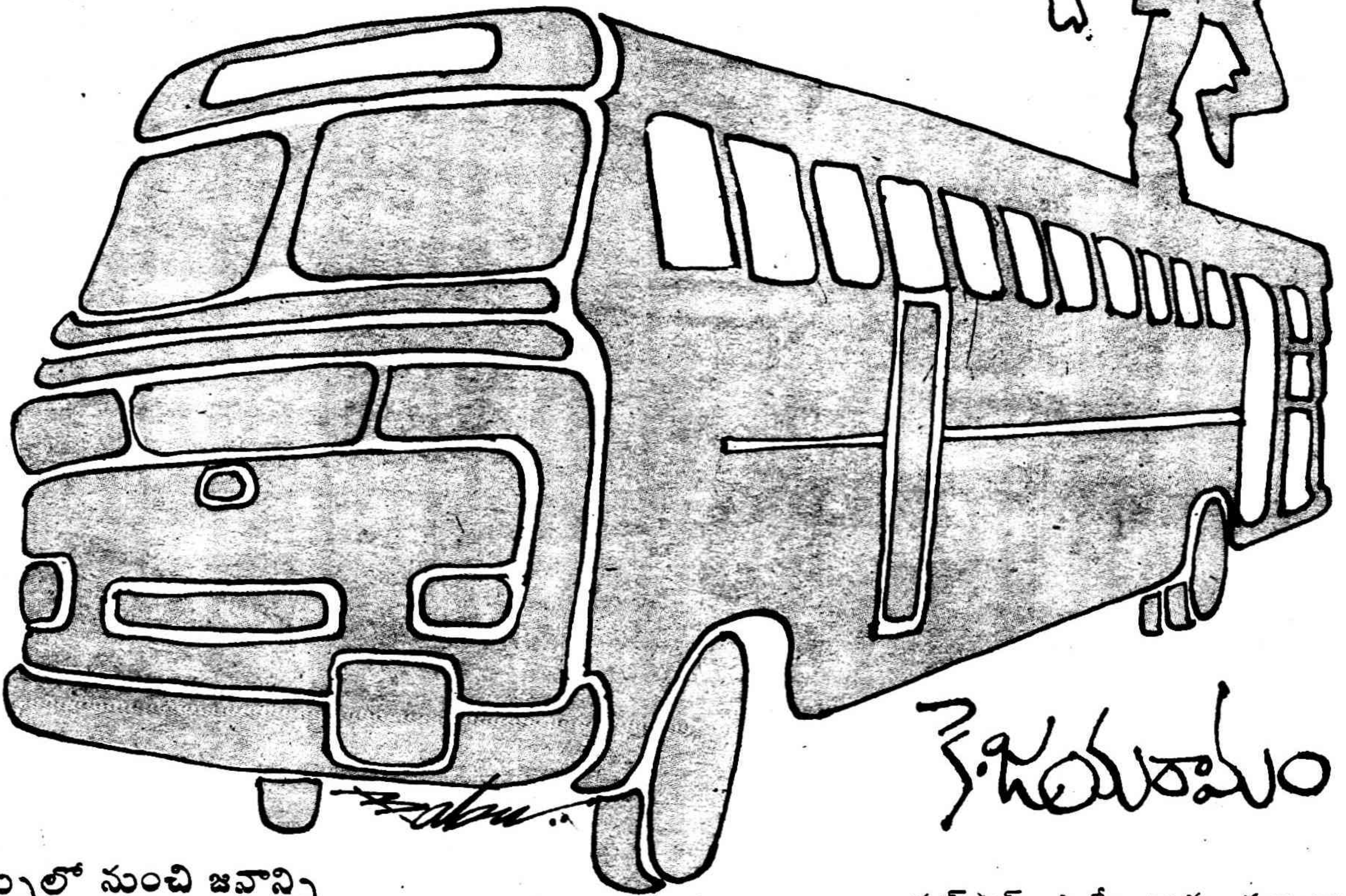
చిక్కుని విడదీసినవాడి వవుతావు.”

“ఒక తండ్రి బరువునీ, ఆ అమ్మాయికి నిమిత్తనీ, ఆమె మూలంగా తన చెల్లెలి పెళ్ళి కూడా కాకుండా వుండిపోవడాన్నీ, నీలాగే ఆ అమ్మాయికి బాధ్యత వహించిన అన్న వుండివుంటే అతని బాధ్యతనీ—ఇందరి సమస్యల్ని తీర్చిన వాడివవుతావు” అన్నాను.

పురుషోత్తం తల ఎత్తి నా కళ్ళల్లోకి చూస్తూ అన్నాడు: “నేను ఇంత దూరం ఆలోచించలేదు. నేను వివాహం చేసుకోవటం ఖాయం.”

పురుషోత్తం లాంటి అబ్బాయిలు ఎందరో వున్నారు. వాళ్ళందరూ ఆలోచించాలి!

ప్రజాభివృద్ధి

కైదుదూరము

నీటి బస్సులో నుంచి జవాన్ని తోసుకొంటూ క్రిందకుదిగాడు సుబ్బారావు

అతన్ని దాటి ముందుకు వెళ్ళింది బస్సు. సుబ్బారావు రెండడుగులు వేశాడో లేదో ఉలిక్కిపడ్డాడు. అయ్యో—అప్రయత్నంగా అనుకొన్నాడు. కొంప మునిగింది అనుకొంటూ ఆత్మతగా తలెత్తి చూశాడు. ఇంకా ఆ నీటి బస్సు అల్లంత దూరంలోనే వుంది. అమాంతంగా పరుగుతీశాడు సుబ్బారావు. ఏమిటి యర ఇప్పుడే బస్సు దిగాడు మరల

పరిగెత్తున్నాడేమిటి. అతనితోపాటు దిగిన జనం విస్తుపోయారు. సుబ్బారావు ఇదేమీ పట్టించుకోకుండా ఎలాగైతేనేం బస్సును అందుకోగలిగాడు బస్సు నిండుగా ఉంది. దోర్దగ్గరకూడా జనం ఉన్నారు సుబ్బారావు కష్టపడి దోర్ అంది పుచ్చుకొన్నాడు ఖాళీలేదు. “ఎక్కకయ్యా వెనుక నాలుగవ నెంబరు బస్సుస్తుంది దిగవయ్యాదిగు.” పెనుచి అరిచాడు కండక్టర్ ఇవేమీ పవించుకొనే స్థితిలోలేకు సుబ్బారావు. ఇవన్నీ పట్టించుకొంటే ఇంకేమైనాఉందా. ఆలస్యం చెయ్యకూడదు ఆలస్యంవేస్తే పహదం తను లోనికెళ్ళాలి. అఖరికి

పుట్ పాత్ ఎక్కే శాడు సుబ్బారావు “ఇంకెక్కడికెళ్తావయ్యా లోపల ఖాళీ లేకేకదా మేము ఇక్కడ తగలజ్జాము.” విసుక్కున్నాడో ప్రయాణీకుడు. ప్లీజ్ “ఒక్కసారి లోనికెళ్ళనివ్వండి” అంటూ తోసుకు వచ్చేస్తున్న సుబ్బారావుని చూసి ప్రయాణీకులు ఆశ్చర్యపోయారు. సుబ్బారావు ఇంకేమీ గమనించటంలేదు. అతని కర్తవ్యం ఒక్కటే ఇందాక తను కూర్చున్న చోటికి చేరుకోవాలి ఏమాత్రం ఆలస్యం చెయ్యకూడదు. ఆలస్యమైతే అంతే మరి—అనుకొన్నాడు సుబ్బారావు. మొహం నిండా చమట పట్టేసింది. ప్లీజ్ కాస్త దారి ఇవ్వండి. ఇంకెక్కడికొస్తా

ఓ ముసలమ్మ ఆవిడ యెవరయినా
కావచ్చు. ఆవిడ సుగుణాలమీద
మనం ఆధారపడలేం అంటాడు శార్జి
బెర్నార్డ్ షా. షా అలా చెప్పడానికి
ప్రత్యేకమైన హేతువు వుండి
వుంటుంది.

నేను ఊరికి పోస్తున్నానని వెళ్ళి
మూడు నెలలయింది. అది బ్రాంచి పోస్టా
ఫీసు. కాబట్టి సాంప్రెండర్ దగ్గర నుంచి
తపాలా బిల్డ్రోతు వరకు నేనే. ఇక
గ్రామస్తులు సహకార బుద్ధిగల వాళ్ళు
కాబట్టి వాళ్ళే వచ్చి తమ కేసుయినా
పుత్తరాల్నిచ్చామా? అని పరామర్శించి
పోతూవుంటారు. వాళ్ళు తీసుకుపోగా మిగి
లినవి నేను భోజనం చేసి పంచేస్తోంటాను.

రోజూ వచ్చే వాళ్ళలో అందరికంటే
ముందుగా వచ్చే ముసలమ్మ మంగళాయా
రమ్మ డిటో గ్రామ కాపురస్తురాలు.
ఆవిడకు కొడుకులు, కూతుళ్ళు వున్నారు.
కాస్త కలిగిన కుటుంబం- అంటే ఆస్తి
వరంగా కాదుగాని జనాభావరంగా అంతా
కలిసే వుంటారు.

"నాకేమన్నా మనిషి వచ్చిందా?"
యిది ఆవిడ నా యింటి గడవ తొక్కుతూ
అడిగే ప్రశ్న.

ఎవరిదగ్గర నుంచి? అని నే నెప్పుడూ
అడగలేదు. 'రాజేంద్రమ్మా' అని సమాధానం
చెప్పేవాడిది.

ఓసారి ఆవిడ అమగుతుండగా వెనుక
నిబిడ కోదండం ఆవిడ వెళ్ళిపోయాక
అన్నాడు. 'ఈవిడకు మనిషార్యం ఎక్కడ
నుంచి రావాలో తెలీనండీ. గత ఏడాది
నుంచి చూస్తున్నాను. ఇదే వరస'
అన్నాడు.

ఈ మాట విన్న తరువాత ఆవిడ విష
యాలో కుతూహలం పెరిగింది. పైగా
ఆవిడ మా యింటి ఎదురుగావున్న పెంకు
టింటిలోగిరిలో వుండటంవల్ల మరికాస్త
శ్రద్ధ యెక్కువయింది.

మంగళాయాకు కోడికూతతో లేస్తుంది.
శీతకాలం చూచినా చక్కగా చప్పిళ్ళతో

సుజ్ఞానం - సిటిజన్

వయ్యా లోనికి. తాళి లేవంటే వినవే అక్కడి
వాళ్ళు విసుక్కున్నారు. అది కాదు సార్
అదికాదు సార్ - నీళ్ళు నమిలాడు సుబ్బా
రావు. వీలు చూసుకొని ఎలాగో వారిని
తప్పించుకుని ముందుకు నడిచాడు. తను
ఇంకా కూర్చున్న సీటు అదికాదు....
అదే... అదే... కంగారులో ఓ పల్లెటూరావిడ
కాళ్ళు తొక్కితాడు. ఓయమ్మో కాళ్ళు
తొక్కిపినాడే కళ్ళు కనపడటంనేడేటి-

దండకం మొదలుపెట్టాడావిడ. చిక్క
చచ్చిపోయాడు సుబ్బారావు ఇలాంటివి
వట్టిమకోడానికిది సమయం కాదను
కొన్నాడు. అలాగే తోసుకొంటూ తను
యింకా కూర్చున్న సీటు దగ్గరికి చేరు
కొన్నాడు అటాయీబూ పరికించి చూస్తు
న్నాడు సుబ్బారావు వాలకం చూచి ఆ పీట్లో
వాళ్ళకు అనుమానం వచ్చింది. ఏమి
టయ్యా అలా చూస్తున్నావ్ అడిగాడు ఆ
పీట్లో ఆతను. మరేం లేదుసార్.... మరేం
లేదుసార్ అటాయీబూ పరికించి చూస్తు

న్నాడు. అంతే- ఒక్కసారిగా అతనికళ్ళు
మెరిశాయి. అమ్మయ్య తన అదృష్టం
బాగుంది వర్షా లేదు తను లేచినవేళ
నుంచిదే అనుకొంటూ అప్పటివరకూ
పడ్డ శ్రమంతా మరిచిపోయి ఒక్కసారి
మనసులోనే దేవుణ్ణి అభినందించుకొని
అమాంతంగా వంగుని చేతులోకి
తీసుకొన్నాడు. అది.... అది- సుబ్బారావు
ఆ రోజే బజారులో కొనుక్కొన్న
హేండ్ కర్రీఫ్.